

Säännöt **XX seurassa lasten ja nuorten kanssa työskenteleville ja vapaaehtoisille**

Kunnioittava puhetyyli

Lapsille ja nuorille tulee puhua rohkaisten ja itsetuntoa vahvistaen. Lapsia ja nuoria ei saa vähätellä, haukkua, uhkailla tai nöyryyttää missään tilanteessa. Syrjivää kielenkäyttöä ei sallita missään tilanteessa. Tiedostamme puheessamme syrjinnän olevan moniulotteista ja liittyen etniseen taustaan, sukupuoli-identiteettiin, seksuaalisuuteen, kehon toimintakykyyn, vakaumukseen, sosioekonomiseen asemaan biologiseen sukupuoleen, kansalaisuuteen, ihonväriin, siviilisäätyyn sekä ikään. Ketään ei jätetä vaille huomiota, vaan ulkopuolelle jääviä kutsutaan mukaan toimintaan.

Toiminnan eettisiin periaatteisiin sitoutuminen

Toiminnassa mukana oleva sitoutuu noudattamaan toiminnan eettisiä periaatteita. Tämä tarkoittaa luottamuksellisuuden ja vaitiolovelvollisuuden noudattamista sekä toiminnan omaan eettiseen ohjeistoon tutustumista. Vaitiolo autettavaa koskevien asioiden osalta takaa sen, että henkilö voi luottaa siihen, etteivät hänen asiansa leviä sivullisten tietoon. Ohjaustehtävässä toimiva osoittaa arvostusta autettavaa kohtaan sitoutumalla vaitioloon.

Toiminnassa kunnioitetaan osallisuuden periaatteita. Osallistujilla on mahdollisuus osallistua toimintaan omia vahvuuksiaan hyödyntäen, omana itsenään ja itselleen sopivalla tavalla. Heidän tarpeitaan kuullaan, ja heillä on mahdollisuutta vaikuttaa heitä itseään koskevaan päätöksentekoon. Toiminta edistää nuorten hyvinvointia ja pyrkii käsittelemään monimuotoisuutta arvostavasti.

Kunnioittava kurinpito

Jos lapsi tai nuori toimii väärin, on tilanteeseen puututtava reilusti, kunnioittavasti ja lapsen kehitystason huomioiden. Lapsille ja nuorille tulee antaa selkeät ohjeet, ja huonoa käyttäytymistä ilmetessä antaa mahdollisuus pyytää anteeksi, korjata toimintaansa ja oppia tekemistään virheistä. Lapsen ja nuoren kanssa tulee keskustella rauhallisesti ja asiallisesti tapahtuneesta. Kaikenlaiset fyysiset, nöyryyttävät tai pelottavat rangaistukset ovat kielletty. Alaikäisen ollessa kyseessä, on huoltajille tiedotettava käydyistä keskusteluista.

Seksuaalinen tai sukupuoleen perustuva häirintä on kielletty

Seksuaalista häirintää on esimerkiksi seksuaalissävytteiset vitsit ja huomautukset, kehon ja ulkonäön kommentointi, epäasiallisten viestien lähettämien, seksuaalisesti vihjailevat eleet ja ilmeet, seksuaaliset puheet ja kaksimielisit vitsit, homottelu ja huorittelu, vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset ja kysymykset, epäasialliset seksuaaliset viestit, kuvat ja videot, ja seksiä koskevat ehdotukset tai vaatimukset. Sukupuoleen perustuvaa häirintää on esimerkiksi halventava puhe toisesta sukupuolesta tai toisen sukupuolen alentaminen.

Lapsilla ja nuorilla on oikeus koskemattomuuteen

Fyysisen kontaktin tulee aina perustua lapsen tai nuoren tarpeeseen, esimerkiksi ohjaamiseen ja avustamiseen, kannustamiseen sopivalla tavalla tai lohduttamiseen. Lapsella tai nuorella on oikeus kieltäytyä fyysisestä kontaktista milloin vain, ellei siitä kieltäytyminen uhkaa hänen turvallisuuttaan. Jos nuoresta tai lapsesta kiinnipitäminen on välttämätöntä hänen toiveidensa vastaisesti, esimerkiksi tilanteessa, jossa lapsi tai nuori voi vahingoittaa itseä tai muita, on siitä kerrottava heti tilanteen päätyttyä toiminnasta vastuussa oleville tahoille tai johdolle. Myös työsuojeluun liittyvä rapotti tai ilmoitus on näissä tilanteissa täytettävä.

Lapsilla ja nuorilla on oikeus päihteettömään harrastusympäristöön

Ohjaajat ja muut lasten ja nuorten kanssa työskentelevät aikuiset eivät käytä alkoholia tai muita päihteitä, eivätkä ole päihteiden vaikutuksen alaisena lasten tai nuorten läsnä ollessa. Ohjaajat tai muut lasten ja nuorten kanssa työskentelevät aikuiset eivät tarjoa alkoholia tai muita päihteitä osallistujille, tai kannusta heitä käyttämään päihteitä.

Ammatillisten rajojen noudattaminen

Ohjaaja, vapaaehtoinen tai muu toiminnassa mukana oleva ei

- flirttaile toimintaan osallistuvan kanssa, vaikka osallistuja pyrkisi flirttailemaan tämän kanssa. Jos osallistuja ihastuu ohjaajaan, on ohjaajan pidettävä ammatillinen rooli, ja torjuttava nuoren lähestymisyritykset kunnioittavasti.
- utele osallistujan yksityiselämästä, ellei ole huolissaan tämän turvallisuudesta. Jos huoli alaikäisen turvallisuudesta ja hyvinvoinnista herää, on aiheellista harkita lastensuojeluilmoituksen tekemistä.
- tarjoa kyytiä yksittäisille harrastajille ilman vanhempien lupaa.
- pyri jatkuvaan kanssakäymiseen osallistujien kanssa harrastuksen ulkopuolella tai siihen liittymättömissä asioissa esimerkiksi soittelemalla tai viestittelemällä.
- peseydy tai pukeudu osallistujien kanssa samassa tilassa samaan aikaan, ellei sitä ole erikseen määritetty soveliaaksi. Julkisissa pukuhuoneissa lasten ja nuorten turvallisuus on kuitenkin taattava ja tiloja valvottava tarvittaessa.
- nuku samassa tilassa lasten ja nuorten kanssa yksin. Nukkumistilojen valvojana tulee aina olla vähintään kaksi aikuista.
- kutsu toimintaan osallistuvia kotiinsa.
- järjestä kahdenkeskistä toimintaa, niin osallistuvan kuin ohjaustehtävissä toimivan oikeusturvan takaamiseksi.
- pidä matkoilla ollessaan kahdenkeskisiä tapaamisia kummankaan huoneessa, vaan aina julkisissa tiloissa.
- anna yksittäisille toimintaan osallistuneille lahoja tai rahaa, ilman että asia on käsitelty ohjaajayhteisössä. Esimerkiksi vapaaehtoisten nuorten kiittäminen on usein perusteltua.

Valvon näiden sääntöjen toteutumista ja sitoudun noudattamaan niitä.

Jos näen kenenkään rikkovan näitä sääntöjä, ilmoitan asiasta välittömästi vastuussa oleville tahoille.

Kuuntelen ja suhtaudun vakavasti, jos lapsi tai nuori kertoo itseensä kohdistuvasta epäasiallisesta käytöksestä.

Jos huoleni herää lapsen tai nuoren hyvinvoinnista, kerron asiasta välittömästi vastuussa oleville tahoille.

Olen lukenut ja ymmärtänyt säännöt, ja sitoudun toimimaan niiden mukaisesti.

Aika ja paikka

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Lähteet:

Guidelines to prevent sexual harassment and abuse in sports. Norwegian Olympic and Paralympic Committee and confederation of sports. Turpeinen, Antti 2018.

Poliisin tietoon tulleet seksuaalirikokset urheilussa 2016–2017.

Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö.

Child safe sport toolkit. Sport Australia. <https://www.sportaus.gov.au>

Safeguarding athletes from harassment and abuse in sport IOC Toolkit for IFs and NOCs. International Olympic Committee.

Globaalit osallistujien turvaamisohjeet. Plan International. 2022. [Globaalit osallistujien turvaamisohjeet](#)

Varmasti vapaaehtoinen. Opas vapaaehtoistoimintaan ikäihmisten parissa.

[Varmasti_vapaaehtoinen-2.pdf](#)

Eveliina Niemelä. LAATUA VAPAAEHTOISTOIMINNAN JOHTAMISEEN Prosessikuvaus ja opas vapaaehtoistoiminnan koordinointiin ja johtamiseen. Lahden ammattikorkeakoulu. 2017.

[Niemela_Eveliina.pdf;jsessionid=EB2BA9913D24D00D216F1E87CA25912C](#)

Nuorisotyön eettiset ohjeet. Nuorisola RY. [Julkaisut: Nuorisotyön ammattieettiset ohjeet](#)

Turvallisesti yhdessä – toimintaohjeet ja koulutus. Suomen partiolaiset

[Turvallisesti yhdessä | Suomen Partiolaiset](#)